

LEGE

pentru modificarea și completarea unor acte legislative

Parlamentul adoptă prezenta lege organică.

Articolul I. – Articolul 1 din Legea nr.1295-XV din 25 iulie 2002 privind Zona Economică Liberă „Ungheni-Business” (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2002, nr.113–114, art.898), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:

la alineatul (2), cifra „351,7” se substituie prin cifra „63,84”.

Articolul II. – Articolul 1 din Legea nr.26 din 4 martie 2010 privind Zona Economică Liberă “Bălți” (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, nr.39-40, art.105), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:

la alineatul (2), cifra „1,50” , se substituie prin cifra „2,02”

alinatul (2) se completează cu subpunctul d) cu următorul cuprins:

”d) un teren de 16,19 ha, amplasat pe str. V. Crăsescu 1, or. Strășeni

Articolul III. – Guvernul, în termen de 3 luni:

- va aduce actele sale normative în corespundere cu prezenta lege;
- va adopta actele normative necesare pentru executarea prezentei legi.

PREȘEDINTELE PARLAMENTULUI

NOTĂ INFORMATIVĂ

la proiectul de Lege pentru modificarea și completarea unor acte legislative

Proiectul de Lege pentru modificarea și completarea unor acte legislative a fost elaborat în conformitate cu cerințele Legii cu privire la zonele economice libere, nr.440-XV din 27.07.2001 și determină direcția politicii de stat în domeniul optimizării și dezvoltării zonelor economice libere (în continuare – zone libere) în Republica Moldova.

Pînă în anul 1998 în Republica Moldova au funcționat 2 zone libere avînd caracter complex – în mun.Chișinău și s.Tvardița, principalul gen de activitate al cărora a fost comerțul angro și cu amănuntul. S-a orientat spre comerț, în primul rînd spre comerțul cu amănuntul, mai ales ZAL "Expo-Business-Chișinău". Prin aceasta s-a încălcat legislația antimonopol, au fost cauzate mari pagube bugetului de stat, nu s-au creat noi locuri de muncă și nu au fost atrase investiții în industrie.

Deși programul este elaborat într-o perioadă complicată pe care o parcurge Republica Moldova, perioadă caracterizată printr-o profundă criză economică, Guvernul acționează în vederea schimbării paradigmei de dezvoltare a țării de la o economie bazată pe consum la o economie bazată pe investiții, inovații și competitivitate, pentru ca economia națională să creeze locuri de muncă viabile și bine plătite, iar întreaga societate, și fiecare cetățean în parte, să beneficieze de efectele unei creșteri economice robuste, organice și echilibrate.

Astfel, prin decizia Parlamentului Republicii Moldova, în anul 2010, a fost creată o nouă zonă liberă la Bălți, și ca urmare pe parcursul ultimilor doi ani, numai în această zonă de nord a țării au fost create circa **3 mii locuri de muncă** datorită companiei germane Draexlmaier și celorlalte companii rezidente. Totodată, în zona liberă Ungheni demarează investiția companiei americane Lear Corporation, care a creat peste **o mie de locuri de muncă**.

La moment în zonele libere activează 5875 lucrători sau peste 6% din numărul total de muncitori care activează în industria prelucrătoare. Odată cu preluarea puterii de către noul Guvern în anul 2009 și pînă în anul 2011 numărul locurilor de muncă noi create în zonele libere a crescut considerabil de la 3586 la 5875 sau cu 39%. De menționat faptul că, pentru acest an în zona liberă "Bălți" sunt planificate două investiții în volum de circa 35 mil. euro și extinderea companiei Lear Corporation cu o investiție de 10 mil. USD. Ca urmare a realizării acestor trei proiecte, cumulativ, vor fi create alte **4 mii noi locuri de muncă**. În anul 2014, când fabricile noi create vor ieși la capacitatea deplină de producere, **peste 10%**, din numărul total de angajați în industria prelucrătoare, vor activa în zonele libere.

Volumul vânzărilor nete ale producției industriale în total pe zonele libere în anul 2011 s-a majorat semnificativ cu 42,4% (în prețuri curente) față de anul precedent și a constituit 2006,9 mil. lei sau **6,1% din volumul producției industriale fabricat în aceeași perioadă de către întreprinderile industriale ale**

Republicii Moldova de toate formele de proprietate (33048 mil. lei). Cea mai mare parte a producției industriale fabricată în zonele libere în valoare de 1648,1 mil. lei sau 82,1% a fost exportată. În total volumul exportului mărfurilor și serviciilor din zonele economice libere în anul 2011 s-a majorat cu 3/4 și a constituit 2161,8 mil. lei sau **8,3% din volumul exportului Republicii Moldova în anul 2011** (în anul 2004 ponderea zonelor economice libere în exportul total al Republicii Moldova a constituit 4,3%).

Odată cu realizarea proiectelor mai sus menționate, toate de o anvergură și calibru foarte mare, exporturile din zonele libere ar putea ajunge la **circa 13% din volumul exportului Republicii Moldova în anul 2014.**

Volumul total al **impozitelor și altor plăți obligatorii calculate** în anul de raportare a înregistrat cea mai mare creștere din momentul creării zonelor libere și conform situației din 1 ianuarie 2012 a constituit 176 mil. lei sau cu 35,3 % mai mult decât în anul 2010.

Investițiile străine directe trebuie abordate în strânsă legătură cu creșterea economică, cu dezvoltarea, întrucât indiferent de regimul politic, ele au constituit și constituie un factor hotărâtor al dezvoltării economico - sociale prin volumul, structura și calitatea lor.

Dezvoltarea zonelor libere este strâns legată de starea economiei naționale. Reducerea volumelor produsului intern brut și diminuarea concomitentă a cotei industriale în el, falimentul sau situația financiară precară a majorității întreprinderilor constructoare de mașini, a industriei chimice, a celei ușoare și de prelucrare a lemnului etc., pierderea multor piețe de desfășurare externe fac țara neatrăgătoare pentru investiții.

În aceste condiții crearea, dezvoltarea zonelor libere existente este o măsură fundamentată și necesară, dat fiind faptul că în prezent statul nu este în stare să asigure accelerarea dezvoltării social-economice a unor teritorii aparte și a genurilor de producție prioritare și să garanteze majorității investitorilor condiții acceptabile pentru desfășurarea activității antreprenoriale pe întreg teritoriul țării.

Dezvoltarea zonelor libere constituie un instrument eficient al politicii statului pentru atragerea investițiilor și crearea locurilor de muncă în diverse regiuni ale țării.

Prin activitatea zonelor libere se realizează:

- creșterea economică a regiunilor, în care funcționează zonele libere;
- atragerea investițiilor autohtone și străine în sectorul de producție industrială;
- crearea unui mare număr de locuri noi de muncă;
- majorarea semnificativă a volumelor impozitelor și taxelor încasate și reducerea încălcărilor fiscale;
- implementarea tehnicii și tehnologiilor moderne, experienței de producție înaintată și a managementului;
- majorarea volumelor producției industriale fabricate pentru export;
- reducerea barierelor birocratice pentru a pătrunde pe piețe și practicarea

activității de antreprenoriat;

Activitatea zonelor libere influențează pozitiv soldul balanței de comerț extern al țării, ceea ce permite soluționarea problemelor strategice ale dezvoltării economiei.

Investițiile străine au jucat un rol principal în dezvoltarea industrială a mai multor țări din întreaga lume. Este încurajator faptul că țările care la început au atras investiții în industrii care nu implică o înaltă tehnologie, precum cea textilă și de confecții, se bucură în prezent în prezent de investiții străine în domeniul industriilor de înaltă tehnologie. Aceasta este calea care a fost urmată de multe țări care se numără în prezent printre principalele exportatoare (inclusiv de înaltă tehnologie), cum este Japonia, Coreea de Sud, Taiwan. Cu toate că aceste țări nu s-au bazat exclusiv pe investiții străine, ele au adoptat multe elemente ale unei politici economice menite să atragă asemenea investiții și să creeze o bază de export înfloritoare.

Multe semne de întrebare, dacă au atins sau nu scopurile și obiectivele sus menționate, ridică următoarele zone libere:

ZAL PP "Taraclia"	18 locuri de muncă	creată în 1998	S - 36 ha
ZAL PP "Otaci-Business"	124 locuri de muncă	creată în 1998	S- 32,12 ha
ZAL "Vulkanes"	230 locuri de muncă	creată în 1998	S- 122,3 ha
ZAL "Tvardița"	283 locuri de muncă	creată în 1996	S- 3,57 ha

Sursa: Ministerul economiei: Raport privind activitatea zonelor economice libere ale Republicii Moldova în anul 2011

Deși aceste zone au fost create cu cel puțin 14 ani în urmă, ponderea lor la crearea locurilor de muncă este mai mult decât nesatisfăcătoare cu 653 din 5875, adică 11%. Termenul de funcționare acestor zone liberă expiră în 11 ani, astfel că, în cazul că aceste zone libere nu-și schimbă paradigma de dezvoltare, Parlamentul nu ar mai trebuie să le prelungească perioada de activitate.

Nu se merită de propus încetarea activității acestor patru zone libere, din considerente că, conform art.13, alin.(2) a Legii cu privire la zonele economice libere, nr.440-XV din 27.07.2001 se prevede garanții din partea statului pe o perioadă de 10 ani.

Prin modificarea legilor nominalizate în proiectul de lege se propune optimizarea și eficientizarea suprafețelor care nu sunt valorificate de zonele libere. Actualmente suprafața celor 7 zone de care dispune țara noastră este de 691,2 ha. Se propune o modificare a configurației zonei libere din Ungheni și o scădere a suprafeței de la 351,7 ha la 63,84 ha. La zona liberă Bălți se propune integrarea a 0,52 ha în subzona Nr.1, de pe strada Dovator 86, a terenului adiacent subzonei, ce va permite darea în locațiune a construcției de 3 mii de metri pătrați potențialilor rezidenți. Ca urmare, suprafața zonelor libere va constitui 403,86 ha, astfel se va reuși o optimizare de 42% a suprafețelor nevalorificate.

Totodată se propune crearea unei noi subzone la Strășeni în baza societății pe acțiuni "Companie de închiriere a activelor neutilizate" (în continuare "CAAN" S.A.) și care este amplasată în zona industrială a or. Strășeni pe strada Crărescu 1, cu suprafața de 16,19 hectare, în Regiunea de Dezvoltare Centru a Republicii Moldova, la o distanță de 20 km de municipiul Chișinău, în componența zonei libere Ungheni sau Bălți, ceea ce va duce la transferul de tehnologie, crearea altor multor noi locuri de muncă și extinderea exporturilor. Numai datorită companiei Lear Corporation, care este gata să investească, în caz că va fi creată această subzonă, va investi 10 mil. USD, va crea 1800 locuri de muncă și va atinge o cifră de afaceri de cca. 80 mil. USD.

În anul 1996 compania a fost supusă restructurării prin aprobarea de către Consiliul Creditorilor de Stat a Planului de restructurare. Realizarea Planului de restructurare a condiționat trecerea nomenclatorului de producere la firmele de tip SRL, fondate de acționarii societății (foștii lucrători ai uzinei). Istoric ea a fost una din cele 4 întreprinderi de importanță unională, destinată producerii utilajului frigorific pentru toată Uniunea Sovietică.

Managementul executiv este asigurat de Echipa de Management, în frunte cu Directorul (Managerul) General. La întreprindere activează 33 de persoane. Structura personalului este corespunzătoare - sunt consultanți în domenii precum: construcții, utilaje, sistema de apă-canalizare, etc.

Conform statutului societății întreprinderea practică următoarele genuri de activitate:

- Darea în locațiune a încăperilor productive, auxiliare, a mașinilor, utilajelor și echipamentelor disponibile;
- Oferirea serviciilor de consultanță în afaceri.

Luând în considerație faptul, că genul principal de activitate al întreprinderii este darea în locațiune a spațiilor de producere și a utilajelor.

Activitatea acestora ține de câteva genuri de activitate:

- Producerea și deservirea utilajului frigorific
- Prelucrarea metalului și producerea utilajelor
- Producerea mobilei
- Producerea mărfurilor de larg consum

Suprafața totală a bunurilor imobile - 75000 m²:

- Total spații pentru birouri - 12 400 m²
- Total spații de producere - 58800 m²
 - hala de producție nr. 1 - 35300 m²
 - hala de producție nr. 2 - 10600 m²
 - hala de producție nr. 3 - 6800 m²
 - hala de producție nr. 4 - 6100 m²
- Total suprafața alte spații - 3800 m²

Utilizarea imobilelor întreprinderii este foarte redusă. Din totalul suprafețelor disponibile de 75000 m², la momentul actual sunt date în chirie doar 21029 m², ceea ce reprezintă numai 28%.

Odată cu acordarea statutului de zona liberă acestui teren, va crește atractivitatea față de aceste imobile și va exista probabilitatea reală de atras și alte companii transnaționale întru valorificarea acestor suprafețe la moment neutilizate.

Rețelele electrice sunt într-o stare bună, transformatoarele au fost reparate recent, iar secțiunea cablului permite utilizarea utilajelor tehnologice cu o capacitate mare.

Rețelele de apă și canalizare la momentul actual sunt în proces de reparație. Aprovizionarea cu apă potabilă este posibilă de la apeductul Micăuți, iar cu apă tehnică din apeductul existent.

Construcția drumurilor interne permite utilizarea oricăror tipuri de automobile (tiruri, autocamioane de tonaj înalt, etc.).

Dispune de traseu de cale ferată cu conexiune la traseul calea ferată „Chisinau-Ungheni”, și conexiune cu traseul intern din spațiile de depozitare și terminalul de încărcare / descărcare.

Alte elemente:

- Sistem de stingere a incendiilor;
- Rețele moderne de comunicații și telecomunicații.

Pe teritoriul întreprinderii „CAAN” S.A. este amplasat Postul Vamal intern Strășeni. Mai mult ca atât este autorizată Zona de control vamal al Postului vamal Strășeni, dotat cu spațiu pentru efectuarea controlului fizic al mărfurilor, care poate fi dezvoltat într-un terminal modern, ca complex cu spații de depozitare și birouri, cu infrastructură dezvoltată și comunicațiile necesare. Fiind ideal poziționat pentru activități logistice, în perspectiva poate fi dezvoltat într-un centru logistic vamal corespunzător standardelor europene și care va acorda o gamă largă de servicii logistice și vamale.

Zona de control vamal include:

- Control fizic al mărfurilor, suprafața de 536,0 m²;
- Depozite(3), suprafața 81,0 m².

Pe teritoriul „CAAN” S.A. este amenajată o parcare pentru transport auto care poate fi utilizată pentru parcare autoturismelor și autocamionelor, cu capacitatea de mai mult de 200 unități.

În dependență de căile de acces existente (drum asfaltat și cale ferată) - activitatea terminalului vamal este orientată spre asigurarea vămii mărfurilor, importate atât cu transport feroviar, cât și cu transport auto. Pe teritoriul „CAAN” S.A. de asemenea sunt amplasate Oficiile Brokerilor Vamali.

Menționăm că administrațiile zonelor libere de la Bălți și Ungheni susțin proiectul de lege sus menționat.

1. V. Ion, în

6.2. — — —

Deputați în Parlament

2. V. Ghilețchi

3. S. Furdui

4. I. Tonaș

5. S. Polihorici

Adrian
S. Furdui
I. Tonaș
S. Polihorici